

(NE)BEZPEČNE V SIETI

neformálne vzdelávanie
kompetencie
prax kompetencie
spolupráca kritické myšenie
vedomosti postoje
prínos odbornosť
stratégia zručnosti
semináre tím
vzdelávanie informácie priestor
aktivita hodnoty tvorivosť
zábava kurzy osobnosť
motívacia skúsenosti
poznatky dynamika príležitosť
kreativita prepájanie

o projekte „(Ne)bezpečne v sieti“

Projekt zameraný na rozvoj kritického myšlenia a schopnosti vedieť kriticky hodnotiť informácie predovšetkým získane cez internet. Zároveň poukázať na bezpečné používanie internetu a novodobých IKT technológií a médií, s ktorými sú mladí každodenne spätí. Prostredníctvom informačno-vzdelávacej kampane a vzdelávacích workshopov poskytovať mladým ľuďom informácie a zároveň i prakticky rozvíjať kompetencie potrebné na rozvoj ich kritického myšlenia. Projekt primárne zameraný na mladých ľudí, mládežníckych vedúcich a pracovníkov s mládežou má do istej miery napínať potreby rozvoja kritického myšlenia a jeho aplikácie do praxe.

Špecifické ciele projektu:

1. rozvíjať klúčové kompetencie u mladých ľudí pre ich osobný i profesionálny rozvoj s využitím metód neformálneho vzdelávania,
2. vedieť analyzovať a hodnotiť informácie, schopnosť kriticky hodnotiť správy a informácie, vedieť odlišovať dôveryhodné fakty od názorov a naučiť sa pracovať s obsahom správ a tvoriť ich na základe hodnôt, ktoré prinášajú prospech pre mladého človeka i spoločnosť,
3. šíriť povedomie a myšlienky kritického myšlenia, ktoré sú v súčasnej spoločnosti veľmi potrebné, aby sme dokázali odolávať rôznym formám extrémizmu, nenávistných prejavov, neznašanlivosti v online prostredí, spoločenskému vylúčeniu mladých ľudí a zároveň posilniť formovanie hodnôt, rešpektu a zodpovednosti, tolerancie a pod.,
4. informovať o bezpečnom používaní internetu a nových technológií,
5. vytvárať priestor na sietovanie pracovníkov s mládežou, odborníkmi a sektormi štátnej správy i samosprávy, ktorí pracujú s mladými a majú možnosti riešiť otázky aktuálnych potrieb mladých ľudí (s dôrazom na otázky používania internetu, trávenia voľného času/online svet, závislosti od internetu, vplyv médií a kritické hodnotenie informácií, informačná manipulácia mladých ľudí a pod.).

Výstupy projektu ako ponuka ďalšej spolupráce:

- publikácia (Ne)bezpečne v sieti,
- prieskum k téme projektu,
- workshopy pre školy a organizácie,
- kurz pre učiteľov, pracovníkov s mládežou, koordinátorov a pod.,
- zážitková konferencia k téme kritického myšlenia.

Očakávaný dopad:

Projekt by mal priniesť zvýšený záujem o informácie z oblasti kritického myšlenia a bezpečného využívania internetu a aplikovanie získaných informácií a poznatkov v praxi. Mladí ľudia, mládežníčki vedúci a pracovníci s mládežou by po absolvovaní jednotlivých podujatí mali získať základné informácie o danej téme a vedieť ju aplikovať v praxi. Okrem toho by mali poznať niektoré z aktivít k danej téme, ktoré vedia využiť pri svojej práci.

Kritické myslenie

momentálne BOOM či povinná výbava dnešnej doby...

Aj keď sa pojed „kritické myslenie“ používa od nepamäti, odborníci sa nevedia zhodnúť na jeho presnej definícii. Kritické myslenie vo všeobecnosti znamená schopnosť nepodliehať prvému dojmu, ktorý je všeobecne miernený. Ide teda o vytvorenie si vlastného názoru na základe získaných vedomostí, skúseností nielen svojich poznatkov, ale aj iných ľudí. Avšak mnohí experti hovoria, že kritické myslenie môžeme označiť ako komplex myšlienkových operácií, ktoré začínajú informáciou a končia prijatím vlastného rozhodnutia. Kritické myslenie je teda nezávislé myslenie hľadajúce argumenty.

Človek, ktorý využíva kritické myslenie v bežnom živote rozlišuje nielen medzi názormi a faktami, ale dôsledne premyšľa o informáciách, aby sa v nich snažil získať čo najviac súvisiacich informácií. Kladením doplňujúcich otázok dokáže odhadnúť, ktorá informácie je pravdivá a ktorá iba obyčajná „kačica“ vypustená do sveta. Získava to najmä overovaním si ich pravdivosti od viacerých navzájom nezávislých zdrojov. Tie by však mali splňať jednu podmienky – dôveryhodnosť. Budovanie kritického myslenia je dlhodobým procesom a viedie k dostatočnej sebareflexii.

Kritické vs. nekritické myslenie

Ak chceme lepšie poznať a pochopiť podstatu kritického myslenia, môžeme si ho porovnať s nekritickým, tým „bežným“ myslením:

nekritické	vs.	kritické
hádanie		odhaľovanie
uprednostňovanie		hodnotenie
viera		predpokladanie
zoskupovanie		klasifikovanie, kategorizácia
asociovanie pojmov		hľadanie princípov
domnienky		hypotézy
názory bez zdôvodnenia		zdôvodnené názory
usudzovanie bez kritérií		usudzovanie na základe kritéria
čierno-biele, povrchné videnie sveta		pestrofarebné videnie sveta, idúce do podstaty, do hĺbky
iracionálne, nedôsledné		racionálne, dôsledné
napodobňovanie, preberanie myšlienok iných		originálne myslenie
pasívne		aktívne
unidisciplinárne		interdisciplinárne
dogmatické		pátrajúce, hľadajúce, skúmajúce
vágne vyjadrovanie		precízne vyjadrovanie
egoistické, emocionálne		nezaujaté, bez predsudkov a emócií
snaha naučiť sa to, čo vymysleli iní		snaha naučiť sa myslieť

(vybrané podľa Differencesbetweencritical and non-criticalthinking, 1998)

Najväčšou bariérou brániacou rozvoju kritického myslenia je nedostatočné povedomie o tom, čo vlastne kritické myslenie je a ako je táto schopnosť dôležitá. Medzi klúčové schopnosti človeka, ktorý myslí kriticky, patria: schopnosť pozorovať, interpretovať, analyzovať, odvodzovať a vydvozovať, hodnotiť a vysvetlovať. A na základe tohto všetkého tvoriť vlastné závery a argumenty.

Kritické myslenie a narábanie s informáciami

Žijeme vo svete, ktorý je doslova zahľtený informáciami. Bombardujú nás takmer neprestajne zo všetkých strán: z novín, časopisov, televízie, bilbordov, internetu, kníh... Je čoraz ľahšie vybrať si medzi nimi tie, ktoré sú pre nás dôležité a zaujať k nim rozumný postoj.

Kritické myslenie a utváranie názorov a postojov

Človek by mal informácie nielen pasívne prijímať, ale k nim aj zaujímať osobné stanovisko a utvárať si na ich základe názory a postoje, ktorými sa bude v ďalšom živote riadiť.

Kritické myslenie a kontrola vlastného myslenia

Ľudia s rozvinutým Kritickým myslením majú tiež schopnosť sebareflexie. Uvedomujú si tieto úskalia a podrobujú preto vlastné myšlienkové pochody istej „objektívnej“ kontrole. Snažia sa tak vyvarovať najčastejších príčin „nekritického myslenia“, za ktoré si môžeme sami (napr. „intelektuálna lenivosť“, stereotyp, zvyk, snaha nelíšiť sa od ostatných, snaha o dobrý imidž, predsudky - zaujatosť, predpojatosť), emócie - strach, obava, neistota...).

Kritické myslenie v praxi

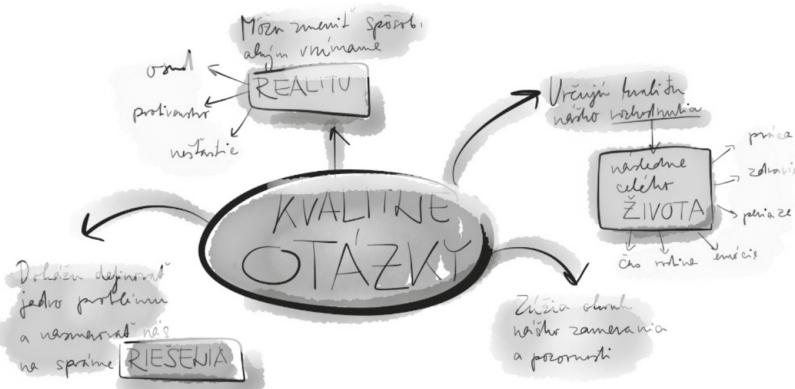
Človek, ktorý kritický myslí:

- premýšla o informáciách,
- snaží sa získať čo najviac súvisiacich informácií,
- kladie doplňujúce otázky,
- vie rýchlo odhadnúť, či daná informácia môže byť pravdivá, kladie dôraz na jasnosť pojmov (ak nevieme, o čom presne hovoríme, nevieme zaujať stanovisko),
- rozlišuje medzi názormi a faktami,
- snaží sa overiť si informácie z viacerých nezávislých zdrojov,
- posudzuje kompetentnosť a dôveryhodnosť zdrojov informácií, uvedomuje si, že ľudia môžu mať rôzne motivácie, aby nám hovorili to, čo nám hovoria, resp. aby robili to, čo robia,
- zaujíma sa o to, kto čo hovorí a prečo to asi hovorí (komu to slúži).
- nemá „naivný“ pohľad na svet,
- uvedomuje si, že svet nie je celkom taký, ako sa nám javí, nepodlieha prvému dojmu,
- tvorí si na veci svoj vlastný názor, nepreberá mechanicky názor mainstreamu ani názor autorít,
- je schopný vidieť veci z rôznych uhlov pohľadu.

10 krokov ku kritickému mysleniu:

1. spochybňte predpoklady,
2. prijmite iné pohľady na svet,
3. používajte dátá k prijímaniu rozhodnutí,
4. naučte sa zvládať nejasnosť,
5. staňte sa kreatívnymi,
6. zabudujte si zo života čas na reflexiu,
7. preneste sa cez prvý význam, ktorý vám napadne,
8. budujte si vedomosti,
9. prestaňte škatuľkovať,
10. buďte poctivý a otvorený.

Metóda kladenia otázok rozvoj kritického myslenia

Kritické myslenie predstavuje vnútorný dialóg človeka so sebou samým, kde sa pýta sám seba, či to, čo posudzuje, hodnotí... je pravdivé či nepravdivé, dobré či zlé, správne či nesprávne, hodnotné alebo nie. K tomu, aby sme sa dopracovali k „správnym odpovediam“, nám môžu napomôcť 4 základné úrovne otázok:

1. **faktografické otázky** („Čo je to?“, „Kto je to?“, „Čo je podstatou?“...)
2. **analytické otázky** („Ako na to?“, „Prečo je to tak?“, „Aké sú dôvody?“...)
3. **hypotetické otázky** („Čo by sa stalo, keby...?“, „Čo sa stane, keď...?“...)
4. **hodnotiace otázky** („Je dobré alebo zlé, keď...?“, „Je to dôležité...?“...)

Základné pojmy z on-line sveta

Flaming	Zverejňovanie urážlivých správ na internete
Trolling	Zverejňovanie provokatívnych, poburujúcich komentárov, ktoré nesúvisia s témou s cieľom upútať pozornosť
Download	Sťahovanie, prenos dát z internetu k užívateľovi
Phishing	Činnosť, kedy sa podvodník snaží vylákať od používateľa rôzne heslá
Cyberhate	Nenávistný, hanlivý prejav, diskriminujúca forma agresie na internete voči iným na základe ich príslušnosti k nejakej menšine
Grooming	Postupné vytváranie dôverného vzťahu k dieťaťu tak, aby prestalo byť ostražité pristúpilo na osobné stretnutie
Disinhibičný efekt	Pre zdanlivú anonymitu internetu majú ľudia menej zábran, menej sú opatrní a ľahšie prezradia o sebe intímne detaily, robia veci, ktoré v reálnom svete si nedovolia
Spam	Hromadne rozosielaná nevyžiadaná správa, často reklama
Hoax	Falošná a podvodná správa, upozorňujúca na neexistujúce nebezpečenstvo či prísľuby
Cyberstalking	Neustále sledovanie niekoho vo virtuálnom svete často spojené s obťažovaním či vyhľadávaním
Netholizmus	Závislosť od internetu
Nickname	Prezývka využívaná na komunikáciu prostredníctvom četov, sociálnych sietí...
Kyberšíkana	Opakované a zámerné správanie, ktorého cieľom je vysmievať sa, ubližovať iným, ponižovať na internete. Agresor zneužíva svoju moc nad obeťou
Firewall	Softvér alebo hardvér, ktorý blokuje vstup hackerov alebo škodlivého softvéru z internetu do PC
Clickjacking	Využívanie užívateľovo kliknutie na stránku, ktoré je následne zneužité pre iný podvodný účel
Spyware	Softvér skrývajúci sa v PC bez vedomia majiteľa. Zbiera informácie o PC, o heslach, osobných údajoch...

Výsledky prieskumu (Ne)bezpečne v sieti medzi mladými ľuďmi v Prešovskom kraji

V rámci projektu (Ne)bezpečne v sieti bol realizovaný prieskum medzi žiakmi základných a stredných škôl. Do projektu sa zapojilo 1 219 mladých ľudí z Prešovského kraja, ktorí v dotazníku odpovedali na 24 otázok.

Dotazník bol rozdelený do štyroch časti: v prvej časti boli základné informácie o respondentovi: vek, pohlavie, navštievovaná škola a miesto trvalého bydliska (mesto/obec). V druhej časti boli otázky smerované k využívaniu internetu a sociálnych sietí. Tretí blok sa zameriaval na bezpečnosť používania intrenetu, riziká a ohrozenia spojené s používaním internetu. V poslednej časti boli otázky smerované k téme kritické myslenie a overovanie informácií, s ktorými sa v online prostredí stretávame. Niektoré základné informácie z prieskumu sú zverejnené v tejto publikácii. Podrobnejšie informácie a výstupy z prieskumu nájdete na stránkach www.cenef.sk.

Základné informácie o respondentoch, ktorí sa zapojili do prieskumu:

Škola	Pohlavie: Dievča		Dievčatá polu	Pohlavie: Chlapec		Chlapci spolu	Spolu všetkých žiakov
	Mesto	Obec		Mesto	Obec		
Gymnázium	135 (11,07%)	125 (10,25%)	260 (21,33%)	70 (5,74%)	46 (3,77%)	116 (9,52%)	376 (30,84%)
Stredná odborná škola	183 (15,01%)	280 (22,97%)	463 (37,98%)	113 (9,27%)	107 (8,78%)	220 (18,05%)	683 (56,03%)
Základná škola	55 (4,51%)	24 (1,97%)	79 (6,48%)	63 (5,17%)	18 (1,48%)	81 (6,64%)	160 (13,13%)
Spolu	373 (30,60%)	429 (35,19%)	802 (65,79%)	246 (20,18%)	171 (14,03%)	417 (34,21%)	1 219 (100,00%)

Tab. 1: Počty a percentuálne zastúpenie zapojených respondentov do prieskumu na základe ich pohlavia, miesta trvalého pobytu a navštievovanej školy.

Mladí a internet:

Kde a ako sa najčastejšie pripájajú mladí ľudia na internet:

Otázka: Kde sa najčastejšie pripájáš na internet?	Dievča			Dievčatá spolu	Chlapec			Chlapci spolu	Spolu
	Gymnázium	Stredná odborná škola	Základná škola		Gymnázium	Stredná odborná škola	Základná škola		
Cez mobil	38,08%	47,52 %	22,78 %	42,02 %	25,86%	28,18 %	12,35 %	24,46 %	36,01 %
Doma	60,38%	48,60 %	75,95 %	55,11%	70,69%	67,27 %	86,42 %	71,94 %	60,87 %
V škole	1,15%	2,59 %	1,27%	2,00%	1,72%	2,73 %	1,23%	2,16%	2,05%
Iné:	0,39%	1,29 %	0,00%	0,87%	1,73%	1,82 %	0,00%	1,44%	1,07%
Spolu	100,00%	100,0 %	100,00 %	100,00 %	100,00%	100,0 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tab. 2: Percentuálne zastúpenie vyplývajúce z prieskumu: Kde sa najčastejšie pripájajú mladí ľudia na internet rozdelené podľa pohlavia a typu navštievovanej školy.

Z prieskumu vyšlo, že mladí ľudia sa najčastejšie pripájajú na internet doma, no mobilné telefóny sa cím dalej, tým viac dostávajú do popredia. Viac ako jedna tretina opýtaných mladých ľudí sa najčastejšie pripája k internetu cez mobilný telefón. Mobilný telefón využívajú na pripojenie sa k internetu viac dievčat ako chlapci. Takmer polovica dievčat zo stredných odborných škôl využíva práve mobilné telefóny pre svoje aktivity na internete.

Pravdepodobne aj na základe dostupnosti internetu a rozvoju informačno-komunikačných technológií sme nezaznamenali výrazné odchýlky medzi žiakmi, ktorí pochádzali z mesta alebo obce. Obe kategórie žiakov využívajú internet približne v rovnakej miere.

Čas, ktorý mladí ľudia aktívne trávia na internete:

Otázka: Koľko času priemerne aktívne trávís na internete počas jedeho dňa v týždni	Dievča			Dievčatá spolu	Chlapec			Chlapci spolu	Spolu
	Gymnáziu m	Stredná odborná škola	Základná škola		Gymnáziu m	Stredná odborná škola	Základná škola		
menej ako 30 min.	2,31%	0,65%	5,06%	1,62%	1,72%	1,82%	4,94%	2,40%	1,89%
30 min. - 1 hodina	8,08%	6,05%	20,25%	8,10%	13,79%	5,00%	14,81%	9,35%	8,53%
1 - 2 hodiny	30,77%	22,46%	30,38%	25,94%	22,41%	28,64%	25,93%	26,38 %	26,09 %
2 - 5 hodín	46,54%	38,01%	30,38%	40,02%	46,55%	38,18%	32,10%	39,33 %	39,79 %
5 - 8 hodín	7,69%	19,44%	12,66%	14,96%	10,34%	11,36%	13,58%	11,51 %	13,78 %
viac ako 8 hodín	4,62%	13,39%	1,27%	9,35%	5,17%	15,00%	8,64%	11,03 %	9,93%
Spolu	100,00%	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00%	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tab. 3: Koľko času trávia mladí ľudia počas pracovných dní na internete. Rozdelené podľa pohlavia a typu navštievanej školy

Počas voľných dní, ako sú víkendy a sviatky, nie sú veľké rozdiely v čase, ktorý trávia mladí ľudia na internete. Najviac respondentov trávi na internete počas víkendu 2 – 5 hodín (38,64%), nasleduje 1 – 2 hodiny (20,75%) a 5 – 8 hodín (19,52%).

Ako najčastejšiu aktivitu, ktorú robia žiaci na internete, uviedli četovanie (chatovanie). Až 665 opýtaných označili čet za hlavnú činnosť, ktorú na internete vykonávajú. Nasledovalo sledovanie videa a YouTube, ktoré označilo 232 respondentov, a 17 ďalších, ktorí doplnili filmy a seriály.

Aktivity na internete	Dievča			Chlapec		
	Hlavná činnosť	Ďalšie aktivity	Spolu	Hlavná činnosť	Ďalšie aktivity	Spolu
Blogovanie	3	19	22	2	10	12
Čet (chatovanie)	540	193	733	125	176	301
Filmy a seriály	12	11	23	5	3	8
Hry	6	126	132	83	153	236
Iné	6	12	18	4	4	8
Informácie do školy	17	315	332	6	121	127
Nakupovanie	1	206	207	3	76	79
Sex a porno	3	13	16	18	90	108
Sťahovanie súborov	2	188	190	6	130	136
Surfovanie	86	295	381	52	144	196
Tvorba webstránok	2	11	13	0	22	22
Videá, youtube	119	474	593	113	210	323
Bez vyplnenia	5	43		0	27	

Tab. 4: Činnosti, ktorým sa mladí ľudia venuju na internete.

Najpoužívanejšou sociálou sieťou medzi mladými ľuďmi je Facebook (1 110 respondentov), za ním nasleduje YouTube (1 050 respondentov). YouTube sa radí medzi sociálne siete, aj keď väčšina užívateľov ho využíva len na pozerať videá. Ďalšie pomerne rozšírené siete Instagram (916 respondentov) a SnapChat (515 respondentov). Pomerne málo sú medzi mladými ľuďmi využívané siete LinkedIn (5 respondentov) a Twitter (79 respondentov).

Len 7 opýtaných mladých ľudí uviedlo, že nevyužíva sociálne siete. Minimálne tri sociálne siete využíva 958 z opýtaných mladých ľudí, čo predstavuje takmer 79% z respondentov.

Mladí a bezpečnosť na internete:

Pri otázkach týkajúcich sa bezpečnosti využívania internetu až 1 208 respondentov uviedlo, že pozná riziká a ohrozenia spojené s používaním internetu, z toho však 275 respondentov to neberie pri používaní internetu do úvahy.

1 054 opýtaných sa stretlo s negatívnym správaním na internete. Väčšinou sa jednalo o zdieľanie ponížujúcich fotografií, zneužitím cudzieho účtu, verbálne útoky alebo použitie cudzej identity. Negatívne správanie bolo najčastejšie smerované na ľudí s odlišnou sexuálnou orientáciou, marginalizované skupiny a sociálne slabší ľudia. Približne dve tretiny opýtaných uviedlo, že ak sa stretne s negatívnymi prejavmi na internete, neurobí nič a situáciu nerieši. 15% mladých ľudí uviedlo, že situáciu nahlásí, a takmer 10% by vstúpilo do konfrontácie.

Ďalšie otázky v tejto časti boli smerované priamo na dotazovaných a ich osobné skúsenosti a správanie na internete. Až 24,46% chlapcov a 9,48% dievčat uviedlo, že sa na internete negatívne správalo voči nejakej skupine alebo jednotlivcom, čo predstavuje 14,60% opýtaných. Aj napriek tomu, že väčšina opýtaných uviedla, že pozná nástrahy a riziká internetu, 30,43% opýtaných uviedlo, že sa niekedy stali obeťou nenávistných prejavov. U chlapcov aj u dievčat to bolo približne rovnako okolo 30%. Pri poronaní typu školy nám z prieskumu vyšlo, že častejšie sú obeťami nenávistných prejavov žiaci stredných odborných škôl. Bolo to takmer 35%, pričom u žiakov gymnázií to bolo necelých 24% opýtaných.

V situáciach, keď sa žiaci stretnú s nenávistnými prejavmi na internete, sa obracajú na svojich kamarátov (324 respondentov) alebo rodičov (145 respondentov). 164 respondentov o danej situácii nepovie nikomu.

Mladí a kritické myslenie:

Posledná časť dotazníka bola zameraná na kritické myslenie a s tým spojené posudzovanie a hodnotenie informácií.

Otázka: Vieš čo je kritické myslenie a aké sú jeho charakteristiky?	Gymnázium	Stredná odborná škola	Základná škola	Spolu
Áno, poznám pojem kritické myslenie a jeho základné charakteristiky.	41,22%	27,23%	29,38%	31,83%
Áno, poznám pojem kritické myslenie, ale nepoznám jeho základné charakteristiky.	28,19%	26,21%	19,38%	25,92%
Nikdy som sa s týmto pojmom nestretol. Nepoznám tento pojem ani jeho charakteristiky.	15,69%	21,96%	21,25%	19,93%
Počul som o kritickom myslení, ale neviem čo to znamená a nepoznám ani jeho charakteristiky.	14,89%	24,60%	30,00%	22,31%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Tab. 5: Ako poznajú pojem kritické myslenie a jeho základné charakteristiky mladí ľudia podľa typu školy, ktorú navštievujú.

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že 42,24% mladých ľudí nepozná pojem kritické myslenie alebo sa s ním nikdy nestretlo. Toto percento môže byť vzhladom k tomu, že niektorí mladí ľudia majú skreslené a neúplné informácie ešte vyššie.

91,55% opýtaných uviedlo, že sa stretlo s falošnými a zavádzajúcimi informáciami na internete. So zvyšujúcim vekom respondentov stúpal aj počet respondentov, ktorí sa stretli s falošnými a zavádzajúcimi informáciami na internete. Pri žiakoch vo veku 11 – 12 rokov 21,88% respondentov uviedlo, že sa nestretli s takými informáciami. Pri veku 19-20 rokov to bolo 3,57% dotazovaných.

Najčastejšie sa mladí ľudia stretávajú s falošnými a zavádzajúcimi informáciami na sociálnych sieťach (915 opýtaných), nasledujú náhodné a málo známe portály (441 opýtaných) a spravodajské portály (433 opýtaných).

Overovanie a prehodnocovanie informácií riešia mladí ľudia primárne hľadaním ďalších článkov o danej téme a diskusiami s kamarátmi.

Prieskum realizovaný v rámci projektu (Ne)bezpečne v sieti má len informačný charakter, keďže vzorka respondentov nezodpovedá kritériám pre odborný výskum. Zároveň nemôžeme preukázať, že mladí ľudia uviedli všetky informácie pravdivo. Aj napriek tomu môže tento prieskum slúžiť ako dobrý podklad pre ďalšiu prácu s mladými.

Informácie na webe

www.ovce.sk

projekt sa zameriava na bezpečnosť detí a mládeže, najmä na riziká internetu, mobilov a nových technológií.

www.zodpovedne.sk

projekt zameraný na bezpečné a zodpovedné používanie internetu, mobilných telefónov a nových technológií.

www.stopline.sk

prevádzkovanie národného centra pre nahlasovanie nezákonného obsahu alebo činnosti na internete.

www.kybersikana.sk

informačná stránka k problematike kyberšikany.

www.beznenavisti.sk

portál o kampani zameranej na výchovu a vzdelávanie, k dodržiavaniu ľudských práv, vytvárať nové nástroje na boj s nenávistným vyjadrovaním na internete.

www.pomoc.sk

linka pomoci je súčasťou projektu zodpovedne.sk, cieľom je koordinovaná pomoc, poradenstvo pre zodpovedné používanie internetu, mobilnej komunikácie a nových technológií.

Partner:

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Prešove

Donori:

Financované z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR „programy pre mládež 2014 - 2020“, ktorú administruje Iuventa - Slovenský inštitút mládeže a finančnej podpory Nadácie ESET

Centrum pre podporu neformálneho vzdelávania (CeNef) je organizácia, ktorá vznikla v roku 2016. Bola založená odborníkmi, ktorí sa dlhodobo venujú práci s mládežou a neformálnemu vzdelávaniu. Jej vznik bol podnietený nedostatočným zastúpením organizácií a inštitúcií, ktoré by sa cielene venovali podpore neformálneho vzdelávania a jeho zavádzaniu do praxe. Predchádzajúce pôsobenie členov organizácie vo viacerých sektورoch a mládežníckych organizáciach, ale aj ich aktuálne zapájanie sa do rôznych projektov, pracovných skupín a vzdelávani vytvorilo dobré zázemie, kvalitu skúseností a množstvo užitočných kontaktov a partnerstiev pre podporu práce s s mládežou a neformálneho vzdelávania.

Organizácia má stálych členov, ale taktiež aj naviazanú spoluprácu s externými spolupracovníkmi, odborníkmi, lektormi a pod.

CeNef je priestorom pre šírenie myšlienok, významu a prínosu neformálneho vzdelávania, nástrojom vzdelávania v oblasti rozvoja kompetencií pre osobnostný i profesijný rast ľudí z rôznych sektorov i príležitostou spájať skúsenosti, odbornosť a prax lektorov, trénerov, školiteľov a expertov v oblasti neformálneho vzdelávania s kreativitou, tvorivosťou a dynamikou aktívnych ľudí.

Kontakt:

Centrum pre podporu neformálneho vzdelávania (CeNef)
Čapajevova 9, 080 01 Prešov
e-mail: cenef@cenef.sk
web: www.cenef.sk

.. aj vzdelávanie môže byť zábavné...

Centrum
pre podporu
neformálneho
vzdelávania

Názov:	(Ne)bezpečne v sieti
Spracovali:	Ing. Ján Smatana Mgr. Dagmara Verešpejová
Vydavateľ:	Centrum pre podporu neformálneho vzdelávania
Grafika a tlač:	AL-MI, Prešov
Rok vydania:	2017

Vydané pre vnútornú potrebu organizácie